

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 227
van **ORRY VAN DE WAUWER**
datum: 28 maart 2019

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Tolken Vlaamse Gebarentaal (VGT) - Onderwijs

VGT (Vlaamse Gebarentaal) is een officieel erkende taal in Vlaanderen, met aansluitende opleidingen en tolkopdrachten. Ondanks deze erkenning blijkt het aantal tolken VGT in hoofdberoep aan de lage kant (ongeveer veertig tolken). Door deze krapte kunnen ook heel wat tolkuren op de schoolbanken (de zogenaamde O-uren) niet worden ingevuld.

In bepaalde gebieden van Vlaanderen zoals Limburg en Vlaams-Brabant wonen weinig tolken VGT, zodat gebruikers daar minder kansen hebben om aanspraak te maken op de nodige tolkuren.

1. Kan de minister een overzicht geven van het aantal leerlingen dat in aanmerking komt om tijdens de lessen een tolk VGT ter beschikking te hebben? Graag een overzicht voor het lagere en secundaire onderwijs per provincie.
2. Hoeveel tolkuren levert dit theoretisch op per provincie? Hoeveel tolkuren worden hiervan effectief aangevraagd, en hoeveel uren worden hiervan effectief ingevuld?
3. Is de laatste jaren een evolutie te merken in de verhouding theoretisch mogelijke O-uren, aangevraagde O-uren en effectief opgenomen O-uren?
4. Hoeveel studenten studeerden de afgelopen jaren af als tolk VGT of met VGT als specialisatietaal? Wat is het doorstromingspercentage naar een job in hoofdberoep enerzijds of bijberoep anderzijds als tolk VGT?

ANTWOORD

op vraag nr. 227 van 28 maart 2019

van **ORRY VAN DE WAUWER**

De gegevens zijn afkomstig uit de databanken van het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI), tenzij anders vermeld. De AGODI-databanken werden op 08/04/2019 geraadpleegd.

1. Mijn administratie beschikt niet over cijfergegevens van het aantal leerlingen dat in aanmerking komt om tijdens de lessen ondersteuning van een tolk Vlaamse gebarentaal (VGT) te genieten.

Ik kan wel een overzicht geven van het aantal leerlingen van wie de aanvraag voor tolkuren VGT positief werd beantwoord. De cel Speciale Onderwijsleermiddelen van AGODI kent tolkuren VGT toe aan een leerling uit het basis- of secundair onderwijs als hij ingeschreven is in het gewoon gefinancierd of gesubsidieerd basis- of secundair onderwijs én aan de medische voorwaarden voldoet.

1.1 Aantal leerlingen VGT tijdens het schooljaar 2017-2018

	Basis	Secundair	Totaal
Antwerpen	10	9	19
Limburg	6	17	23
Oost-Vlaanderen	2	13	15
Vlaams-Brabant	2	5	7
West-Vlaanderen	6	7	13
Eindtotaal	26	51	77

Zoals gevraagd, splitst AGODI de gegevens uit volgens onderwijsniveau en per provincie.

2. Het aantal tolkuren waarover een leerling tijdens een schooljaar kan beschikken wordt begrensd door het maximaal aantal lesuren. Een leerling uit het basisonderwijs heeft recht op maximaal 1.008 tolkuren, een leerling uit het ASO of KSO op 1.024 tolkuren, een leerling uit het TSO op 1.088 uren en een leerling uit het BSO op 1.152 tolkuren. Voor het berekenen van het theoretisch aantal tolkuren gebruikt AGODI volgende benadering: het aantal leerlingen met een AGODI-toekenning voor tolkuren VGT vermenigvuldigen met het maximaal aantal tolkuren waarop een leerling recht heeft. Na toekenning door AGODI kan de leerling, of de onderwijsinstelling waar hij of zij les volgt, via een online applicatie van het Vlaams Communicatie Assistentie Bureau voor Doven vzw (CAB) een aanvraag indienen voor het verkrijgen van effectieve uren tolkondersteuning. Het CAB zoekt vervolgens een tolk die deze uren kan opnemen. Het is mogelijk dat een leerling een aanvraag indient voor tolkondersteuning maar dat het CAB geen beschikbare tolk vindt. In dit geval zullen de gevraagde uren dus niet worden ingevuld.

In de tabellen hieronder wordt het theoretisch aantal tolkuren afgezet tegen het aantal effectief aangevraagde tolkuren bij het CAB en het aantal tolkuren dat ook daadwerkelijk kon worden ingevuld. De cijfers hebben betrekking op schooljaar 2017-2018 en werden opgedeeld naar onderwijsniveau en provincie.

De gegevens zijn zowel afkomstig uit de AGODI-databanken als uit de CAB-databanken. Met de term oplossingsgraad bedoelt AGODI het aantal ingevulde uren t.o.v. het aantal aangevraagde uren.

2.1 Tolkuren VGT in het basisonderwijs voor het schooljaar 2017-2018

	Theoretisch	Aangevraagd	Ingevuld	Oplossingsgraad
Antwerpen	10.080	3.714	3.537	95,23%
Limburg	6.048	2.786	2.389	85,75%
Oost-Vlaanderen	2.016	1.585	1.494	94,26%
Vlaams-Brabant	2.016	504	349	69,25%
West-Vlaanderen	6.048	4.068	4.036	99,21%
Eindtotaal	26.208	12.657	11.805	93,27%

2.2 Tolkuren VGT in het secundair onderwijs voor het schooljaar 2017-2018

	Theoretisch	Aangevraagd	Ingevuld	Oplossingsgraad
Antwerpen	10.240	2.882	2.492	86,47%
Limburg	18.944	6.337	4.441	70,08%
Oost-Vlaanderen	14.656	5.109	4.319	84,54%
Vlaams-Brabant	5.632	2.755	2.158	78,33%
West-Vlaanderen	7.616	3.904	3.727	95,47%
Eindtotaal	57.088	20.987	17.137	81,66%

3. Aan de hand van onderstaande tabel stel ik de voorbije jaren een stijging vast van het aantal leerlingen met een vraag naar tolkuren VGT én hiervoor een toekenning kregen van AGODI. Dit vertaalt zich in een toename van het aantal theoretisch mogelijke tolkuren, zoals AGODI benaderend berekent.

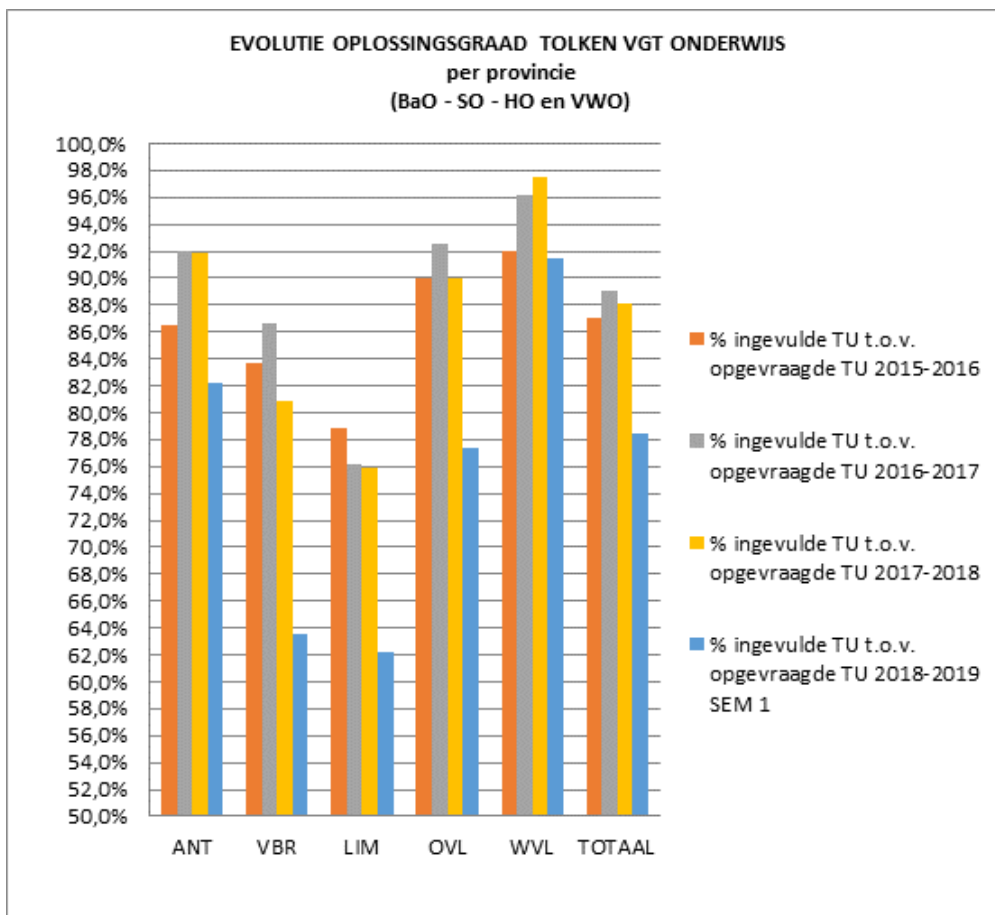
3.1 Evolutie van het aantal leerlingen VGT vanaf schooljaar 2015-2016 t.e.m. schooljaar 2018-2019

	2015-2016		2016-2017		2017-2018		2018-2019*	
	Basis	Secundair	Basis	Secundair	Basis	Secundair	Basis	Secundair
Antwerpen	6	9	9	11	10	9	11	9
Limburg	6	11	5	16	6	17	9	18
Oost-Vlaanderen	3	13	2	11	2	13	2	19
Vlaams-Brabant	2	3	2	3	2	5	2	7
West-Vlaanderen	8	10	6	12	6	7	8	10
Eindtotaal	25	46	24	53	26	51	32	63

*De cijfers voor schooljaar 2018-2019 zijn voor de periode van 01/09/2018 t.e.m. 08/04/2019. Dit zijn dus onvolledige cijfers en moeten met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

De oplossingsgraad voor alle onderwijsniveaus samen daalt vanaf schooljaar 2016-2017 lichtjes van 89,03% tot 88,07% in schooljaar 2017-2018. De grafiek hieronder toont evenwel dat de situatie per provincie sterk verschilt. In sommige provincies stel ik een daling vast terwijl een andere provincie een uitgesproken stijging laat optekenen. Ook status quo kan.

Cijfergegevens voor het eerste semester van schooljaar 2018-2019 tonen aan dat de daling van de oplossingsgraad zich verder doorzet en zeer uitgesproken is. De daling geldt nu in alle provincies.

Bron: CAB, aangeleverd op 16/04/2019.

- De opleidingen Tolk voor Doven of Vlaamse Gebarentaal worden op verschillende onderwijsniveaus in Vlaanderen gegeven. De opleidingen Vlaamse Gebarentaal richtgraad 1 en 2 zijn opleidingen uit het secundair volwassenenonderwijs in het studiegebied 'Bijzondere educatieve noden'. De opleiding 'Tolk voor Doven' is een opleiding binnen het studiegebied 'Sociaal-agogisch werk' van het hoger beroepsonderwijs. In het hoger onderwijs kan Vlaamse gebarentaal gevolgd worden binnen Toegepaste Taalkunde. Dit kan zowel op bachelor als op masterniveau. Vlaamse Gebarentaal kan in dat geval als één van de talen gekozen worden in combinatie met Nederlands, Frans, Duits of Engels.

Bijlage 'SV_227_bijlage' bevat de cijfers van het aantal ingeschreven cursisten/studenten in het volwassenenonderwijs en het hoger onderwijs in deze opleidingen voor het schooljaar/academiejaar 2013-2014 tot en met het lopende schooljaar/academiejaar. De gegevens zijn afkomstig uit de databanken van het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS). De AHOVOKS-databanken werden geraadpleegd op 11/04/2019. De cijfers voor het huidige schooljaar/academiejaar zijn slechts voorlopige cijfers. Deze kunnen dus nog veranderen en moeten met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd.

Voor academiejaar 2018-2019 vindt u het aantal unieke cursisten in deze opleidingen in het secundair volwassenenonderwijs en het hoger beroepsonderwijs in Tabel 1.

Voor het volwassenenonderwijs zijn er momenteel geen betrouwbare gegevens beschikbaar over het aantal uitgereikte eindbewijzen. Deze worden momenteel door de instellingen niet voldoende betrouwbaar geregistreerd in onze databank.

Voor het hoger onderwijs vindt u het aantal inschrijvingen in de opleidingen Toegepaste taalkunde in Tabel 2. Ik merk op dat de cijfers tot op het niveau van de specifieke taal die men volgt binnen deze opleidingen, pas vanaf academiejaar 2016-2017 gevalideerd werden. Voorheen werden er heel wat inschrijvingen doorgegeven zonder de vermelding van een specifieke taal. In theorie zouden hier dus ook een aantal studenten bij kunnen zijn die Vlaamse gebarentaal als specifieke taal gekozen hebben.

Tabel 3 bevat het aantal diploma's dat behaald werd in deze opleidingen tot en met afgelopen academiejaar. Ook hier geldt dezelfde opmerking, nl. dat de specifieke taal pas vanaf academiejaar 2016-2017 gevalideerd werd.

Het CAB wist me te melden dat de laatste vijf jaren 47 nieuwe gediplomeerde tolken VGT zich aangeboden hebben om "actieve tolk" te worden. Daarvan hebben er intussen 6 afgehaakt. Het is niet mogelijk om een onderscheid te maken tussen het aantal tolken VGT dat de job uitoefent in hoofdberoep dan wel in bijberoep.

BIJLAGE

Overzicht